Մանրամասն էջերեր ոչ դեպ 300 նիւսխ վերիւիոպ, ուշեվի գէյմերթի, Իսթ ալ դէ Նչին կէչէր ապճէ 250, վէ ալթը այլուղը 125 դրշ. վէ թաշրալար իչին քսթ-փարա-ոպ սախի իչինեռ օլարագ, ոնեվի գէյմերթի սաղ ապճէ 250, վէ ալթը այլուղը սախի 125 դրշ. օլաճագ սբբ։
Վէ պէհէ նիւսխէսի 40 սբ փարաեռ սախբրլաճագ սբբ։

Մասիսի Էֆֆեար

ՄԻԻՆԱՏԻԻ

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ԱԱՅԻՐԷ

Իկանթքն պէհէր սախբրբ իչին, պիրինճի տէֆասա 3, իքինճի տէֆասա 2, վէ իւչինճու վէ սայիր սեֆիյարասա 1 էր դրշ. արճաճագ սբբ։ Մէսքուպ վէ սահիբէ, Պէյ ղալուենաա Տազրու-եղասա 467 նիւմրօյու խանէսի Լէվանթ Հէրալտ թագիեռնէ։ Կարագիա Բ. Փանասեան իսմինէ կէօնտէրիլէճէք սբբ։

ԻՍԹԱՆՊՈԼ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 29.

ԽԱՐԻՃԵԵԷ

ՖՐԱՆՍԱ

Փարիսէն կէլէն թէլէկրաֆբար տէ. Եալընըզ իմբէրաթօր Նարօլէօնա իլա պիւթին տինեանքն սուլհ ու սալահը պագասընա գարշը սախի պիր թագմ էհալի կէօսթէրիյէրիսէ պէեան իթմէք սէրսէ տիրլէր։

Էքսէր տէֆա նէթիճէսի ումուսի պիր մու հարէպսէ գարար գրան Փարիս գազէթասը, սան կիւնլէրսէ, կէօզ կէօրիւնէճէք պիր հալքսպ իթմէքսէ տիրլէր։

Պօռէն վէ Մօնմարթրը վագասարը, պիր թագմ քէսանքն բօլիս մարիճէրի իլէ աիզ ու կիրիճթ օլունմասարը, վէ պիրազ սըգ սուբէթսէ զուհուրա կէլէն ինթիբալքեարի սէտասար, իմբէրաթօրուն հիւքիւմէթինէ ազ դայլէ վէ էնտիշե բէյտա իթմէքսէ տէյիլ տիրլէր։

Ջիեասէ էնտիշէ բէյտա իթմէքսէ օյան խուսուս շու տուր քի, պիհուզուրլուդու մուճիպ օյան մէգքիւր աէեամէթլէր, պիթթէտրիճ մահվ օրասագ եէրսէ, չիտէթ քէսպ իթմէքսէ տիրլէր։

Կէօրիւնիւր քի, արթըգ Սրանեա վագասարը տախի, Ֆրանսըզլար ինտին. տէ քէնարի էհէմիյէթլիրինի դայդ իթմիշ տիր էր, վէ էհալինին էֆքէարը թէքրարէն Ֆրանսանքն տախիլէ մահսէլէրի իւզերինէ տէօնմիշ տիր։

Վագասա, Ֆրանսասա, վէ խուսուսի իլէ Ֆրանսանքն էեասլէթլէրինեռ էքսէրի էհալինին հիւմմէթ թէվճճիւ հիւ նաբօլէօն սիսիլէսի հագգընասա ինգըլզ պաւմուշ տէյիլ տիր, Ֆագաթ զահիրտէ օյան ալէամէթլէր էօյլէ կէօսթէրմէքսէ տիրլէր քի, Փարիսէ Նարօլէօն սիրիլէսի խասիմլէրի սայրսը պիթթէտրիճ արթմագասա տը։ Վէ իշթէ անճագ պու խուսուս տուր էվօրաէք պիր պաշտան օր պիր պաշա գատար մուխթարաեա իլգա իտէն։

Զիրա, գահիրէ չզգան պու հերաբէթ, իչէրի օր տէրէճէյ կէթիրէպիլիր քի, իմբէրաթօր հագրէթլէրի, եա պիր թագմ սերպէսիյէթլէր վէրէրէք Ֆրանսըզլարը, եանի տահա տօղրուսու, փարիսլիլէրի խօշնուա իթմէյէ, վէ եախօտ պիւյիւք պիր մուհարէպսէ չէրէճի իլէ, թախթ ու թաճճար գավէլէ շտիրմէյէ միւհթաճ օլուր։

Փարիսլիլէրին հէրաբէթի թէսքին օլմահըգսա, կիթտիքճէ քէսպի չետտէթ կյէտիքսէ, նէթիճէսի, մէգքիւր լքի խուսուստա գարար գըլապիլիր, վէ եմսարլէրի տախի, էօյլէ չէ հատէթլիք իտէրեանի,

Եա Ֆրանսըզլարա սէրպէսիյէթ վերմէք, քի, հիչ ադամըզ քէտէզ։

Եախօտ սէրպէսիյէթ եէրինէ, Ֆրանսըզլարա չէրէճ խանտիրմէք, եանի մուհարէպսէ իթմէք։

Պիզճէ չեմտիլեր հէփսինտէն զեեատ իհթիմալի, վէ սօն վագասարա նէգարէն պիւսպիւթիւն իհթիմալի օլանը, մուհարէպսէ իթմէքիք տիր։

Իշթէ պու խուսուս տուր իմբէրաթօր Նարօլէօն սիսիլէսի իլէ պէրապէր էվրօբանքն տախի սուլհ ու սալահընը մուխթարաեա իլգա իտէն։

Իմտի օգուեանլարըմըզա նասիհսիզ խաէրիզ քի, քէնարի տիգգաթը թամմէլէրինի, փարիստէ տէօնէն հալէր իւզերինտէն էքսիք իթմէսինլէր։

Շու ամթիսէրի պահս լօնտրատա թապ ու նէշր օլունան Էնդեբենտանսիոնալ նամ Ֆրանսզլ գազէթասընտա կէօրիւլմիշ տիր։

Լէբոֆսա Ֆրանսանքն նոֆուզը աղէմէ

«Ֆրանսա բօլթիգասար քէօրլիկիւ վէ գու վէթորիզիկի սայէսինտէ, էս բօբատա վու գուա կէլէն վագասլարը մէնզարէսի գատար, Ֆրանսըզլարքն գըլպէրինի միւքէտտէր դրատիկիր հիչ պիր շէյ եօգ տուր։ Մէրամամ Ֆրանսանքն տախիլէ բօլթիգասարը վասֆ իյլէմէք տէյիլ տիր։ Զօ Ֆրանսա հիւքիւմէթի, հէր քէսին խօշնուտտուզ գունու մուճիպ օյատիլեր պիր թաւը ու հարէքէթ իթթիհատը իլէ, տօսթլարընը պիր քէնարսինտէն սօսթմագ իչէն, Ֆրանսասա հէր նէվի թճրասասա պու լունուն, վազիճէմիզ տէյիլ տիր, չունքի Ֆրանսասա սաքին օլմագասա տէյիլիզ։ լաքին, զիրէ էրզ մօրան չէյ, Ֆրանսըզ իմբէրին տինեանքն սայիր մահէլլէրինտէ պագը գալմասը տըր։ Պու պագտէ Մէքսիգա վագասարընը զէքր իթմէքտէն, վէ եախօտ Ֆրանսա բօլթիգասընքն, պու սարը էվալիլենտէն պէրու իւնսիյէթի տօսթանէտ պու լունուտուղու մուզ Ամէրիգալըարը պիզէն սօսթասասա սէզէպ օյատուղունուն իւզերինէ հէր քէսին նագարը տիգգաթը ճէլզ իթմէքտէն ճճթինտաղ իտէրիմ։ դէն ուճագ էվօրասա Ֆրանսանքն նէ տէրէճէյ ինմիշ օյմասը իւզերինէ տիշինմէքլի միւթէքաֆի օլուրսուն։

«Սբանեա վագասարը, Սբանեալբարքն Ֆրանսա իւզերինէ հիւանիս թէվճճիւ հէրի պուլունմասարընը խապթ իյէտի։ Ֆրանսասան զու հուր խոէպիլէն հէր նէվի վագասեա գարշը թապիի պիր գօրգու հիսս խոէն պիր միլէթի պրագրպատագաչան պիր գրալիչանը հուգուրունա գապուլ իթմէք իչէն քէօր օյմագ կէրէք խոտ։

Իթալեասա կէչտիկիմիզտէ, օրասա տախի Ֆրանսա իւզերինէ էհալինին հիւանիս թէվճճիւ հիւ օմասընը կէօրիւրիւզ։ Ֆրանսըզ միլէթինին գանը վէ ագճասի իլէ հուսուլէ կէլէն վիբթօր-Էմմանուէլ հիւքիւմէթի, Ֆրանսա հիւքիւմէթի իլէ հիչ պիր կէօնա միւնասէպաթը պուլունմասընքն աչիքճա սուրէթտէ կէսմէմէքլէ, արֆամը միլիէսինի սագլամասը մէքտէ վէ մի ճէրրէպ պիր բէվլիս սիսնատան գուրթուլմասը մէքտէ տիր։ Բօմասա պիրէ, քի Ֆրանսասան պագա կիւվենէճէք տապր դարմամը, անքն հարէքէթինտէն վէսվեսլենմէքտէ տիր էր։ Ֆրանսա հիւքիւմէթի պիր ալէթ մագամինա գուլանըմագտա տը։ բաքին հէրքէս պու ալէթի ըստա իթմէյէ հազըր տը, օկիւնտէն քի ճէնապը Հագգ սա իր իմտատ կէօսճէրճէք տիր։

«Վէվմէրբա, Ֆրանսա իլէ տօսթ գարմագտա տը, չունքի, Պ. տը Պիզմարգ եախօտ ըրինա Կորչագօֆ, Պ. տը Պայսթ իլէ մուահէտէ իթմէյէ թէնէզզիլ իթմէմէքտէ վէ վագթը հալ միւատտաէ իթտիրինտէ։ Ավսթրիա տէվլէթինին բայրաշմասը մատոէսինի քէնտուլէրէ սագլամագլըղը միւբաճճահ թուրթմագտա տըրլար։

Շարգտա Ֆրանսանքն նէ թէէսիրի պուլունտուղու իւզերինէ սէօյլէմէյէ ճէսարէթ իտէպիլէճմիզիզ։ Մ. տը Մութիէնին զուլանտըղը բօլթիգա սայէսինտէ, պու կիւնքի կիւն, Բուսանիա, Նարօլէօնան պիգգաթ ինթիհապ իյէտիկի պիր բրէնտի պուլունտուղու հարտէ, պիգգաթ Ֆրանսանքն մարիճէթի իլէ քէսպ իյէտիկի գու վէթի։ Ֆրանսասա գարշը գուլանմասա տէյիլ մի տիր։ Թիւքքիա տախի եաղընըզ քէնարի գայլէսինի պիտիմք վէ հէր վագթ անքն եարտըմընա միւրաճճաթը, մէմլեքէթինի իզգրաղ իթմէք իչէն Ֆրանսա իլէ պարլամէնտ տէյիլ մի տիր։ Ֆրանսանքն ատէմի պիւտնագարիսի սայէսինտէ Ֆրանսանքն օինօրլարը իւզերինտէ իհտասա օլունան օլ Բրուսիա, եանի Ալմանեա իմբէրաթօրլուղու հագգընտա գուլանքան բօլթիգասան տօղանը, հիսս իյէտիկիմիզ քէտէրի ազմի սիւրիւթ իւզրէ կէչէրիր։ Վէ պու հալտէ, Ֆրանսա, Շիմալի Եեալէթլէրէ գարշը ճէնուպի Եեալէթլէրի մուհաֆագա իթմէք, զալիմ գարշը մաղլուպ մուսիմայէ իյէմէք, վէ պիգգաթ քէնարի մէվճուտիյէթի վէ նամուսու իչէն, Բէն իւզերինտէ գօշուպ Բրուսիալարը ինմէյէ վէ անդէրին քիւսթախալըղնա միւսթահգ օլան ճէզասը վերմէյէ հալէտա չբգըշմամագտա տը։

Եէվրօպատա նուֆուզու ազիմէսինի եէնիտէն էլէ կէչիրէպիլմէք իչէն եալընըզ Բուսիա տէվլէթի, Ֆրանսանա պիր պէօյիւք եարամ իթմէյլեսի իպրագ իթմէքտէ իսի, Ֆրանսա տէվլէթի, Շարգտա գուլանտաքը սէմէրէսիզ բօլթիգասէպպինտէն, գու վէթիսիզ իչինտէ հաեամը թագտէ վերէպիլիր վէ ազամէթինի եէնիտէն էլինտէ կէչիրթէպիլիր օյան պիրիճիք տէվլէտը պուլամմըշ տը։ Պիր իսէա իչէն պէչ փարա վէ եախօտ պիր տուամ սարֆ իթմէյէն, լաքին, պազէն, եուանանիսթանտա, վէ պազէն Սբանեասա, վէլհասլը, Նէրէտտէ քի Ֆրանսըզ թէէսիրի մահվ օլուբ, օրասա քէնարի բրէնալէրինտէն պիրիսինի զրալ իթմէքլիյէ մէյլ կէօսթէրէն Ինկիլթէրրասան, քօ Ֆրանսա հիչ պիր վազթ եարամ պէքլէմէսին։ Տիմէք տիր քի Ֆրանսա, եա ավ եալընըզ գալմագասա վէ ապէն եալընըզ քէնարի քէնտիմէ պաշրմին չարէսինէ պագատիրիրմա սէօյլէյէմէմէքտէ տիր։ Ֆրանսա զայլ իթմախի նուֆուզու եէնիտէն էլէ կէչիրէպիլմէք իչէն, պիր ոդիմ ու ագիլ վիքէրանա լեւ զու մի վար տը։ պագալըմ։»

Լուկանօսան վարիսա օյան պիր թէլէկրաֆ խոպէրինէ նէզարէն, Մաճճինի, քէսպի իֆագատ իյէմէքտէ իմիշ։

— Սապրգ Իգոպէլա գրալիչանքն թարաֆտարլարընտան պիրիսի օյան ժէնէրալ Մա քի տը Վիլլավէժա, քէնարի քէնտիսինի թէլէֆ իյէմիշ տիր։

— Պրիգոսլէն ախզ օրունան խապէրլէրէ նէզարէն, Պէրճիգա գրալիչանտէսի տիւք տը Պրապանթըն խասթալըղընտա պիր ֆարգ վուգու պուլմըշ տը։

— Իթալեա բասթախթը։ Թուրին շէհրի եէրինէ, Ֆլորանս շէհրի թախախ գըլընտրգտան պէրու։ իչպու սօնրաքի շէհրին էհալիսի սահիսը։ 119,800 տէն 177,284 է պալեղ օրմուշ տուր։

— Սինիեա ատասընտա նէչս օրունան գոդէթարարտան պիրիսինին գավ լինճէ, Կարիպալտինին վիճու տինտէ օյան էօգիւր էրէյիճէ իսիլէշմիշ խսէտ։ զեհնինին գու վէթի կիւնտէն կիւնէ լինգ բաղ պուլմագտա իմիշ։

Պու խապէրէ նէզարէն, Կարիպալտինին Ուլտհ Պուլատանա կիթմիշ օրմասընա տայիր կէզէն թէվմաթուր։ սրբֆ ատաճիֆտէն իպարէթ պուլունմասընշ սլատուղու անլաշըլըր։

— Սապրգ Սրբպիա պէտի բրէնա—Մինշեան։ Թօրճու-տէրբ նամ մահէլլասէ էլպիւլիւմ ամիշ օլատուղու հէնկէամտէ մի թէվ ֆանքն եանրնտա պուլունապագ եարալանմըշ օյան մամուազէյ Գաթէրին Գօնսթանթինովիչ, պու կիւնէրատէ, Սրբպիանքն շեմանիքի գալիմմագամրղընքթէ։ քիլ իտէն ազալարտան պիրիսի իլէ էվլէնմիշ տիր։

— Ճենովա գոդէթարարտան պիրիսինին իշարընտա, Ժանրբէ իսմինտէ օյատրագ խասմա պագան պիր գարը ախգու կիրիճթ օրունմուշ տուր։ պու գարը, տրթը այ զարֆբնտա, տօգուզ նէճէր խասթա զեհիրլէյիպ, էօյսի բմիշ տիր։

Կէօրիւնանիւ լինէ նէզարէն մէրգումէ գարընքն պու ճինաեէթլէրի խրբսրգ լրգ եախօտ սայիր պիր նիյէթէ Ադպնի օմաերպ, անճագ պիր նէվի տիվանէլիք էսէրի իմիշ։

— Վարիսա օյան սօն խապէրլէրէ նէզարէն, պիչարէ տապրգ Մէքսիգա իմբէրաթօրիչասընքն խասթէլիսի կէրիյէս կիպի իսիլէշմէյէ պաշլամըշ սրբ։ Մէքսիգա մէճլիսի բահաթ ուլեուզ պիրմէքտէ, վէ թէքրարէն եասը եազմա եա, մուզեգա չալմասա, ըէսիմ չըզմա եա, վէ օգումակա պաշլամըշ օյատուղու կիպի, զեհնի տախի պիթթէտրիճ քէնարի գու վէթինէ մանլիք օրմասա պաշլամըշ իմիշ։

Պիչարէ իմբէրաթօրիչա, Մէքսիգա իմբէրաթօրլու գու Ֆիտասը իւզերինէ պիր քիթապ եազմագ նէտէթինտէ պուլունտուղունան, քէնարի զէվճի օյան վիթէվֆա Մաքսիմիլիէն իմբէրաթօր իլէ եազընան ինթիբաթլարը պուլունմուշ օյան զէվճթա ըէճա իսլէմիշ տիր քի, օլ պատրէ օյան մարիճմաթլարընը քէնտինէ պիրտիրսինէր։

ՏԱԽԻԼԻՃԵԵԷ

ԹՈՒՐՔԻԱ ՎԷ ԵՈՒՆԱՆ

Կէչէնէրտէ մէմուրիյէթի մախասուսէ իլէ խրտիվէ Մրսրը Թաարաֆընտան կէօնտէրիմիշ օյան խուրշնա բաշա հագրէթլէրի կէչէն սալը կիւնի Գահիրէյէ կիթմիշլէր տիր։

Սէօյլէնտիկինէ նէզարէն, Ադթնատաքի Տէվլէթլի-այէյէ սէֆիրի թարաֆընտան պիրտիրիլէն իւլթիւմաթօմ Եունան հիւքիւմէթի թարաֆընտան ըէտտա լեզրէ ճէվապ վէրիլմիշ տիր, հաքէզա սէօյլէնտիկինէ նէզարէն, Եունան վեքիլասը, գու բանլըգ իթմէք իչէն սիլահլանմալարը, վէ պիր վագտա գուհուրինտէ հազրը պուլունմասարը իչէն թիւճճար կէմիլբինէ էմր իթմիշ տիր։

Տիւն ամշամ շրգտարընան Լէվանդ-հէրատտա տախի օգունտու գունա նէզարէն, ախզ օրունան մախսուսթէլէկրաֆլար, Եունան հիւքիւմէթինին, իւլթի-

մսթուումու գապուլ իթմէյլ ճէյլինի պիլ-տիրմէքտէ իմիշլէր, վէ հաթթա Եունան հիւքիւմէթի թարաֆընտան, իսթանպոլ սէֆիրի Մ. Ցէլեեանի իլէ մաեէթի մէվ-ճուտինի, Գապը-ալինին կէօսթէրտիյի պէշ կիւն մէօհլէթին խիթամընա տախի պէքլէմէքսիզին, Ամէրինաեա նագլ իթմէք իւզրէ, իսթանպոլա մախսուսէն պիր վա-բօր իրսալ գըլընաճագ մը։ — Պիզճէ բէք աճայիպ կէօրիւնէն պիր թէվթուր տա-հա շուեու պուլմուշ իմիշ, չէօյլէ քի, կիւեա մէզքիւր խրտմէթէ թայեին գը-լընան վաբօր տախի Լ.Ն.Օ.Ֆ. օլաճագ ի-միշ. իսթէյէն պունատա ինանապիլիր։

— Կէչէն հաֆթա, Սթէնեա լիմա-նընտա պուլունան պիր բում սէֆինէսի թայիֆէլերի, գարթանըն պաշընը քէս-տիքտէն վէ տէնիզ ամարգտան սոնրա, քէնտիլերի տախի սէֆինէսի պրագարագ, վէ իհթիմալտէն կէօրիւնուիլիւ վէճ-իւզրէ, դարթանըն կէմիտէ պուլունան ապճէսինի ալարագ դայպ օլմուշ շար տրը։

— Բազար իրթէսի կիճէսի, Եանգօ իսմինտէ օլան Բումուն պիրիսի, բէք չօգ իշրէթ իթմիշ օլտուգունտան, Պէյ-օղ-լունտա Բումբար մէքթէպի ճիվարընտա, սօգագ օրթասընտա վէ ֆաթ իթմիշ տիր։

— Հէր նէ գատար տէվլէթլու Նա-մրգ բաշա հազրէթլէրի իչին, Սէրտարը Էքրէմ, վէ տէվլէթլու Տիզա բաշա ի-չին տախի սէրասքիր նասպ օլունմուշ-լար տրը տէյի պիր արա պիր թէվ-թուր զուհուրա կէլմիշ իսէտ, պուն-լարրն դաթիին ասլը եօգ տուր։

Տէվլէթլու Լամր բաշա հազրէթ-լէրի, սէրտարը Էքրէմ իֆ մէնէտինտէ պագը գամրշ տրը, վէ ալտրդրմրզ մա-լ իւմաթլարա նէզարէն, Տէվլէթի ալ-եէ իլէ Եունան հիւքիւմէթի պէյնին-տէ պիր մուհարէպէ աչըլտրգտա, միւ-շարիյէյէ հազրէթլէրի, հիւճում իտէ-ճէք օլան Օսմանլը օրտուսունու զօման-տա իտէճէք տիր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖԻՃԷ

Փարիզ 10 դեկ.

Մօնթէօր դազէթասը, Ամէրիկատա պուլունան էճնէպի տէվլէթլէր էլչիլէ-րինին, խասիմանէ պիր բօլ իթիգատան զուհուր իտէն նէթիճէլէր իւզէրինէ, Եունանըն նազարը տիգգաթրը տա-վէթ իթմիշ օլտուգլարընը թատիգ իթ-մէքտէ տիր։

Մէզքիւր դազէթա, պու մէսէլէնին սուլհ իւզրէ պիրմէսինէ չալըշմագ ի-չին, տէվլէթլէրին հիւսնի իմթիգաճ իւզրէ պուլունտուգլարընը պիլտիրիր։

ԹԻԻՃԱՐԻՃԷ

Դեկտեմբեր 9 քշ.

ԷՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻԵԷ

Փարիզ.	
Աչըլտը	39,85
Գաբանտը	39,85
Լոնտրա.	
Աչըլտը	38 5/8 տէն 39 5/8
Գաբանտը	39 3/8 տէն 39 5/8
Օսմանլը իսթիգրազը.	
Աչըլտը	312
Գաբանտը	320
Ֆրանսըզ ֆոնտասու 0/0 3 ֆայիզլի.	
Աչըլտը	71,37 1/2
Գաբանտը	71,32 1/2
Իթալեան ֆոնտասու.	
Աչըլտը	57,75
Գաբանտը	57,70
Ինկիլիզ ֆոնտասու.	
Աչըլտը	92 1/2
Գաբանտը	92 3/4
Վիէննա գամպիասու ֆիորին	——

ԷՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻԵԷ
ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Նոյեմ. 28	Ախշամ գաբանտը	43- 5
» 29	Սապահ աչըլտը	42-35
» »	Լն եկուքսէք	43- 5
» »	Էն աշաղը	42-35

ԱԶԳԱՑԻՆ

ԲԷՌ ՊԻԻՑԻԻՌ ՊԻՐ ՄԷՍԷԼԷ

Մանրամասն 815 նոյեմբերի պոէյէ.

Վէնէտիք վէ Վիէննա մանասթիրլարը, փարա գազանմագ, վէ դաթօրիքլիսի իւէրու կէօթիւրմէք իչին, քիթապճըլըղը քէնտիլէ-րէ պիր սանաթ իթթիհազ իթտիքլէրի թագ-տիրտէ, էլլի վէ եիւզ էլլի սէնէ միւտէ-թինտէ, հիչ տէյիլ իսէ, եէնէ քէնտիլէրին իքի տիւրլիւ քեարլարընը տահա զիեատէ օլմասը խաթրը իչին օլսուն, եանի չըզ-տրգլարը քիթապլար տահա զիեատէ սաթըլ-սըն նիյէթինէ մէպնի, միլլէթտէ մէքթէպ-լէր աչըլմասընա, վէ օգուեանլարըն սակ-սընըն արթմասընա տայիր հիչ պիր զայրէթ կէօսթէրմէյիպ, եալընըզ քիթապ պասմագ-լա իքթիֆա իթմիշլէր տիր։

Թէշէբքիւր իթմէլիյիզ Գազազ վէ Շնորհ ամիրալարա քի, իլք տէֆա օլարագ միլլէ-թիմիզտէ չօճուգլար մէքթէպի քիւշատինէ սէպէպ օլմուշլար տրը։

Պունտան օթուզ գըրդ սէնէ գատարմուգ-գատտէմ, իսթանպոլտա պազը զաթլար, միլ-լէթին մուխթարալը պիր հալտէ օլտուգ-ղուն կէօրէրէք, քիթապլար վէ զազէթա-լար նէշրինէ միպաչէրէթ իթմիշլէր, վէ Իսկիւտար ճեմարանը վէ Իզմիր մէքթէպի, վէ Սիւնեաց ճէմիյէթինին քիւշատիյլէ, է-հալիյէ թարիգի սէլամէթի կէօսթէրմէքլիյէ պիր բէհպէր օլմուշլար տրը։

Հէլէ օն պէշ եիկիրմի սէնէտէն պէրու, էօյլէ ազգասէր զաթլարրն սահրը տահա զիեատէ չօղալմըշ, վէ պու կիւնքի կիւն Եվրօպա լիսանլարը, վէ գալէմ մէյտանլարը սայէսինտէ, միլլէթ քէնտի հալինի տահա զիեատէ կէօրմիւշ, տէրտինի թանըմըշ. վէ տէրմանը չարէսինի արամագլըղը միգտարի քիֆայէտէ տիւչիւնմէյէ պաչլամըշ իսէտէ, էսէֆ իտէրիզ քի, հէնուզ պիւյիւք պիր իճրաաթա միւպաչէրէթ իտէմմիշ տիր։

Միլլէթիմիզին պու կիւնքի հալի, կէրչի ամրնմասա չաեան տրը, լաքին թէճճիւպէ չաեան տէյիլ տիր. չինքի զէվալը միլլէթ, վազիֆէսիզլիք, թէնպէհլիք վէ ճահիլլիք ույգուսունտա խրրլամագտա իքէն, պիրտէ պիր կիւն կէօզիւնիւ աչտրզընտա, Սէրայ-պուրնունտան իչէրի, իչի տօլու չարգալը Ֆրէնքլէր իլէ, ալթընտան թուԹուչմուշ, վէ թիւթիւնլէրէ պօզուլմուշ կէմիլէր կիր-տիկին կէօրմիշ, վէ զանն իտէրսին քի իմ-տատէ եէթիշմէք նիյէթիյլէ իսկէլէլէրէ գօ-չուչտուգտան սօնրա, կէօրտիկիւ կէմիլէ-րին եանմագտա օլմաեըպ, իլլա պիր մըգ-տար սու վէ պիր մըգտար աթէշ իլէ պիր թագըմ տէմիր բարչալարընըն պիր պիրինի չէվիրէրէք, Ինճիլի չէրիֆին հիւքմիւնէ իմթիսալէն, պէնիի ատէմ ճէնապը հագգ-տան իհան պույրուլմուշ օլան ագլը, նա-լընըզ պիր հարտալ թանէսի գատարը սայէ-սինտէ, տաղլարը եէօրիւթմէքտէ օլաու-ղուն ֆէհմ իթմիշ, վէ էվվել էմիրտէ, մէրգու-ման Ֆրէնքլէրին քէնտի սանաթ ու քեար-լարընա սէքթէթ վիրէրէք խարապընը մուճիպ օլաճագլարընը անլամըշ իսէտէ, պատէհու պատիի հաեաթ վէ սէլամէթ ու սէատէթի հալլէրի օլաճագլարընը տահի տիւչիւնէմ-տիկինտէն, հայրՙֆ քի մէրգուման Ֆրէնք-լէրէ չէշմի ատավէթ իլէ պագմըշ, վէ սա-նահ վէ թիճարէթլէրինտէն իսթիֆատէ իթ-մէքլիքտէն, եագընսէնէլէրէ կէլինճէյէ գա-տար մահրում գալմըշ տրը։

Միլլէթիմիզին ահվալը հազրէսի իւզէ-րինէ տիւչիւնէն պիր թագըմ վար տրը, վէ պու թագըմընն նիյէթիտէ, վագաա միլլէթ Հայրխահլըգ իտէրէք պիր թարիգը սէլամէթ կէօսթէրմէքլիք տիր. լաքին, մէզքիւր թա-գըմտա էվվէլա իքիյէ թագսիմ գրլընմըշ տրը. եանի պիրիսի ՕԲՌԻՆ օլտուղունտան, միլ-լէթին հէր հալինի իյի կէօրէրէք, պուլուն-տուղու հալու հէյեէթտէ իլէրու կիթմէսինի թէշվիգ իթմէքլիյէ գանաաթ իթմէքտէ տիր. վէ տիկէր գըսըմ իսէ մուղայիրի օլարագ ԲԵՆԻՆ օլտուղունտան, եանի հէր կիտի-չինի ֆէնա կէօրտիկիւնտէն, պիր պիւյիւք թէպէտտիւլաթ վէ իսլահաթ արզուսունտա պուլունմագտա տրը. վէ մէզքիւր սօնրաքի գըսըմ տախի պաչլըճա իքիյէ միւնգասէմ տիր. եանի պիր գըսմը միլլէթին սէլամէթի իչին, խարիճտէն պիր մուավէնէթ վէ եախօտ հիմայէթճէ պիւյիւք իհթիեաճ կէօր-մէքտէ օլուպ, վէ տիկէր գըսմը իսէ, մէ-սէլա պիզիմ էֆքեարըմըզտա օլանլար, միլ-լէթին սէլամէթինի, անճագ վէ անճագ պիզ-զաթ քէնտիսինտէ կէօրմէքտէ տիրլէր։

Իչթէ պիզիմտէ պահսրմրզտան պաչլըճա մագսէտ, չու այրը այրը էֆքեարլարը թէֆ-թիչ վէ թէճէսսիս իլէ, հէր քէսին ֆիքրինի թէնվիր իթմէք, վէ քէնտի մուհաքէմէ-լէրինէ պիր մէյտան աչմագտան, վէ գօլայ-լըզ կէօսթէրմէքտէն իպարէթ պուլունմագ-տա տրը։

Թէպտիլի մէզհէպ իթմէք իքի սէպէպէ մէպնի օլապիլիր. պիրինճիսի ճանընը գա-զանմագ Նիյէթիյլէ քի, պունա քիմսէ պիր շէյ տէյէմէզ, զիրա քիչինին ինանտրզը մէզ-հէպ քէնտիսի իչին տօղրու տուր. վէ մէզ-հէպճէ սէրպէսթ օլմագ, հէր ատամըն էն պիւյիւք հուգուգլարընտան պիրիսի տիր։

Իքինճիսի տիւնեէվի պիր նիյէթէ մէպնի օլապիլիր քի, պունտա իման արանըլմաեըպ, իլլա տինսիզլիք տիմէք տիր քի, օլ ճիհէթ-լէ տախի հէր քէս սէրպէսթ իսէտէ, տինտար տիւնեա մուվաճէհէսինտէ մագրուլ պիր հարէքէթ սաեըլմագ։

Շիմտի պիզիմ թէպտիլի մէզհէպ իյլէմէ-միզ նիյէթ վէ արզուսունտա պուլունանլար, պիթթապի իքինճի սընընֆտա պուլունարագ, էկէր միւրատլարը հուսուլինէ մուվաֆֆագ օլապիլսէլէր, միլլէթի տախի այնի սընընֆա սէվգ իթմիշ, վէ պինաէնալէյհ էհալիյի տինսիզլիյէ գըլաղուզլամըշ օլաճագ տրը. զիրա, տէյիլ ահրէթտէ ճէնէթի գազանմագ իթիգատըյլա, իլլա տիւնեաստա պիր ֆայի-տէ կէօրմէք իւմիտիյլէ, հէր գանդի մէզհէպի օլսա, պիրա ֆիւթուր գապուլ իտէճէք տիր։

Թէպտիլի մէզհէպտէ միլլէթճէ պիր մէն-ֆաաթ էմէլինտէ օլանլար տախի, պաչլըճա իչ թագըմ տրըյար. պիրիսի Ռուսիա քիլի-սէսի իլէ պիրլէշմէք քի, մէզքիւր թագըմ-տան հէման պուրատտա քիմսէ պուլունմա-եըպ, ֆագաթ էկէր սահիհ իսէ, Ռուսիատա պաղը քէսան վար ի իչ. վէ իքինճիսի Ինկիլ-թէրրա քիլիսէսիյլէ պիրլէշմէք քի, պունլար-տան տախի աչիքեար սուրէթտէ քիմսէ կէօ-րիւլմէքտէ տէյիլ տիր. վէ իւչինճիսիս գա-թօլիքլիք բարթիսի տիր քի, պու բարթի իչին, եիկիրմի սէնէտէն պէրու չալըշմագտա տրը տէնիլմէքտէ տիր։

Էվվէլքի իքի բարթի մէվճուտ օլսա տա-խի, բէք ազլրգ օլաճաղընտա շիւբհէ եօգ տուր. հալ պու քի իւչինճիս բարթի, է-կէր իթիգատըմզ եանլըշ տէյիլ իսէ, շիմ-տիլերտէ չօգլուգ իսէ տախի, հէր հալտէ էն պիւյիւք բարթի տիր, վէ հէմտէ իչլէ-րինտէ աչխարհականլարտան պաչգա, վար-գապետ վէ եպիսկոպոս տախի պուլուն-մագտա իմիշ։

Պու իւչ բարթինին տախի տիւչիւնտիւք-լէրի Ի-ՆԻԷԷՌ եանի խէեալաթտան պաչ-գա պիր չէյ տէյիլ տիր. վէ միլլէթճէ մէն-ֆաաթ վէ եախօտ թարիգի սէլամէթ տէ-տիքլէրի չէյ, հէմ միլլէթին խարապիյէթի տիմէք տիր, հէմ իհթիմալին խարիճինտէ տիր, վէ հէմտէ հիւքիւմէթի սէնիյէնին ա-զամէթինէ տապան տապանա մուղայիր տիր։

Պունլար միլլէթին սէլամէթի տիմէքլէ, պիլմէյիզ նէ տիմէք իսթէմէքտէ տիրլէր. պիզճէ միլլէթին սէլամէթի, տէվլէթի ալի-յէնին սէլամէթինէ, վէ տահա աչզգ սէյլէ-յէլիմ, մէմալիքի մահրուսէյի Շահանէտէ, մէտէնիյէէթին քէմալ մէրթէպէ իլէրու կէթ-մէսինէ, հէր նէվի իսլահաթը հուսուլինէ, վէ միլլէթիմիզին, թահսիլի ուլում ու ֆիւ-նուն իտէրէք, մէտէնիյէէթ ըչըղրյա միւ-նէվվէր գըլընմասընա, քէնտի հուգուգլա-բընը թանըեպ մուհաֆազա իտէպիմէսի-նէ, վէ մատտի վէ մանէվի ռուրէթտէ թէ-գատտիւմ իյլէմէսինէ թապի պուլունմագ-տա տրը։

Էկէր պիզիմ անլատըզմըզ կիպի իսէ, Ռուսիա քիլիսէսի թարաֆտարը օլանլար, մէզհէպ սայէսինտէ, Ռուսիա տէվլէթինին հիմայէթինի գազանմագ էմէլինտէ օլտուգ-լարը կիպի, Ինկիլիզ քիլիսէսինի արզու ի-տէնլէր Ինկիլթէրրա տէվլէթի հիմայէթինի, վէ Գաթօլիք քիլիսէսի խահիչկէրի օլանլար տախի, իմբէրաթօր Նաբօլէօն հազրէթլէ-րի հիմաեէթինի գազանմագ էմէլինտէ իմիշ-լէր։

Աճէպանէ տիմէք տիր հիմայէթ գազան-մագ, մէկէրչի պիզիմ իչին պունատանտա պիւյիւք պիր քիւչիւքլիւք վէ նանքէօրլիք օլապիլի՞ր մի. մէկէրչի պիզ էսի՞րմիյիզ, օր-թատա գալմըշ պիր թայիֆէ՞միյիզ. մէկէր-չի պիզիմ տէվլէթիմիզ վէ համիմիզ եօգ մու տուր. մէկէրչի տէվլէթի ալիյէ պիզի գօվ-մագտա, վէ մէզհէպիմիզ իչին պիզէ հադ-ռէթ իթմէքտէ՞ մի տիր. վէ մէկէրչի, պու կիւնքի պիզիմ սէֆիլ վէ ճաբնաճագ հալի-միզէ, պիզզաթ քէնտիմիզ սէպէպ օլմաեըպ, վէ թագսիրաթ քէնտիմիզտէ պուլունմա-եըպտա, ՏԷՎԼԷԹԻ ալիյէսէ՞ մի պուլուն-մագտա տրը քի, սատագաթա խիհանէթ վէ նանքէօրլիք իտէրէք, քէնտի սէլամէթի-միզի, չու եա պու տէվլէթին հիմայէթին-տէ արամագլըղա չըգըշալըմ։

Նէ՞ եաբաճագ տրը պիզէ Ռուսիա, նէ՞ եաբաճագ տրը Ինկիլթէրրա, վէ նէ՞ եաբա-պիլէճէք տիր Ֆրանսա, վէ տահա տօղրու-սու, պիզզաթ քէնտիսի տախի պիր ճիհէթ-լէ հիմայէթէ միւհթաճ պուլունան Նաբօ-լէօն հազրէթլէրի։

Նէ՞ իսթէրիզ մէզքիւր տէվլէթլէրտէն, փարա՞ մը, դարչըլըզ նէ վէրէճէյիզ, վէ փա-բաեը՞նէ՞ եաբաճաղըզ. եէմէ՞ք իչին մի. նա-ֆիլէ, բուլ պիլէ վիրմէզլէր. վէ նէչին վէր-սինլէր. սէրմայէ՞ եաբամագ իչին մի. չա՞չա-բըմ ագլըմըզա. պիզ զաթէն էօյլէ պիր չաչ-գէն վէ ճահիլճէ հալ ու կիտիչտէ պուլուն-մագտաեըզ քի, էլիմիզտէ պուլունան սէր-մայէլէրի տախի հէր կիւն զայպ իթմէքտէ-յիզ։ Սատագա՞ մը իսթէյէճէյիզ. տիլէնճիլիք տիմէք տիր. վէ միլլէթճէ տիլէնճիլիի իր-թիքեապ իտէն պիր միլլէթէ, տէյիլ հիմա-յէթ, իլլա սէլամ վիրմէք պիլէ հարամ տրը։ Իմտի, նէ՞ իսթէյէճէյիզ մէզքիւր տէվլէթ-լէրտէն, թօ՞ք մու, թիւֆէ՞նք մի, պարո՞ւթ մու, գուրշո՞ւն մու, գալէ՞մ մը, թապեա՞ մը, ասկէ՞ր մի, տօնանմա՞ մը, պէյլի՞ք մի, գբրալը՞գ մը, չահլը՞գ մը, փատիշահլը՞գ մը, հաեր՞ֆ, պիզէ տէյիլ էօյլէ չէյլէր, Խիտա-ալիմ օն պէշ էվլի պիր քէօյ քեահեալըզը տա-խի եագրշմազ. չինքի, իսարէսինէ միգթէ-տիր տէյիլզ. նասրլ քի Ռաթրիքխանէ միզին ահվալը հազրէսի, սէօյլէտիկիմիզի քեամի-լէն թատիգ իթմէքտէ օլտուգտան պաչգա, թաչրալարտա պուլունան էհալիմիզին հա-լի տախի գաթ պէ գաթ թատիգ իթմէք-տէ տիր. զիրա, պըրագալըմ օլ պինէրճէ է-հալիսին պիր եա իքի չօրպաճրլար վէ սայիր զալըմլարըն հէր զուլումլարընա գարշը սէ-չըգարամատրգլարընը. վէ սանայը, թիճարէ-թի, զիրաաթը, քիթապէթի, ագլը, տի-բայէթի, իթիպարը վէ էհլիյէթի օլմաեան, վէ տաղլարտա հայվան կիպի եաշամագտա պուլունան Քիւրալէրին տախի հէր կիւն թօքուզլարընը եէմէքտէ, վէ սէնէտէ պիր տէֆա օլսուն, Հիւքիւմէթի սէնիյէյէ հալ-լէրինի իֆատէ իտէմմէքտէ տիրլէր. վէ պուն-տանտա աչիքեար անլաչըլըր քի, Քիւրտ-լէր, Իսթանպոլտա բաթրիքլէրի վէ բաթ-րիքխանէլէրի, վէ եիւզլէրճէ պին գանտաչ վէ միլլէթտաչլարը պուլունմասընը հալտէ տախի, Հայլարը էսիր կիպի գուլլանապիլ-մէքտէ տիրլէր։

ՏԷՎԼԷԹ.

Ս. Գրիգորէն Նէրկայացեալ Եկեղեցական Դրդումները.

Շատ անգամ մարդիկ այնպիսի վիճակի մը մէջ կը գտնուին որ՝ թեպէտ գանուած վիճակնին արդար է, բայց օրինաւոր չէ, նոյնպէս նաեւ օրինաւոր է, բայց արդար չէ, բայց եւ այնպէս խղճին ընտրուած կէտը՝ արդարութիւնն է աւելի, քան թէ օրինաւորութիւնը։

Այսօր Ս. Պատրիարք մ'ունինք։

Այսոր արարքը ուրեմն քննելու ենք մեր ազատ խղճով, նախ արդարութեան ըս-կզբունքով եւ երկրորդ օրինաւորութեամբ։

Այն արդարութիւնը որ՝ օրինօք ա-պահովեալ չէ, երազ մ'է. բայց այն տեղ ուր ամենեւին օրէնք չիկայ, դատաւորն ու պաշտօնեայն իր խղճին պատասխանատու է քիչ կամ շատ իր ըմբռնած արդարութեան չափովը։

Զունինք այսօր օրէնք՝ շնորհիւ Ս. Պատ-րիարքին, բայց ունինք խիղճ մը որ՝ կրնայ արդարութեամբ վճռել ինչ որ օրէնքը պի-տի վճռէր, նախագրական պայմանի մը վը-րայ հիմն դնելով։

Ուրեմն ինչ կուղեն մեր պատգամաւոր սրբազանները Ս. Պատրիարքէն, եւ ինչ կրսպասեն անկէց, կամ սանկ ըսենք իրենք ընտրեցին զանի որ՝ իրենք կը հոգան անոր թերութիւնները կամ կատարելութիւնները — այո՛, իրենք չընտրեցին զանի պատրի-արք, բայց իրենք ցուցուցին զանի պատ-րիարքութեան ընտրելի, եւ իրենք եղան անոր ի կրօնականս երաշխաւորը, այն խըս-տութեամբ որ՝ ընդհանուր ժողովը կարող չէր, իրենց ցուցած անձերէն զատ մէկը պատրիարքութեան կոչել. — կրօնքը ժո-ղովուրդին է, բայց ժողովուրդը կընտրէ եւ կուղէ ունենալ եպիսկոպոսներ որ, յա-նուն ժողովուրդին հսկէ կրօնական պաշ-տամանց անթերութեանը վրայ։

Ահա այս է կարծեմ պատգամաւոր եպիս-կոպոսաց շարժման առարկան, այսինքն 1 դ

իրենց, պատրիարքին համար ի կրօնականս տուած երաշխաւորութեան պատիւը, քանզի իրենք էին զանի ընտրելի ցուցնողը. եւ Զրդ յանուն եկեղեցւոյ ընդհանուր առմամբ, Ս. Պատրիարքին կրօնական ընթացքին դէմ հսկողութիւն մը, քանզի իրենց ամբողջութիւնը դատաւոր է ոչ միայն Ս. Պատրիարքին, այլ նոյն իսկ Վեհ. Կաթուղիկոսին։

Ո՞ր օրէնքով, (կը հարցնէ Ս. Պատրիարքը), դուք իմ իշխանութեանս ընթացքին դէմ կը բողոքէք — ո՞ր օրէնքն է ուղածդ, (կը պատասխանեն պատգամաւոր Սրբազանները), ցուցուր մեզ կըսեն օրինագիրդ, եւ մեք պատրաստ եմք անոր մէջէն մեր դատին յօդուածը, հետեւաբար մեր վճիռը կարդալ քու եւ քու դատաւորիդ առջեւ։ —

Չիկայ ոչ օրէնք եւ ո՛չ օրինագիրք։

Ուրեմն եթէ չիկայ օրէնք, ահա եկեղեցին, ահա ժողովրդոց խիղճը, եւ ահա եպիսկոպոսական համոզումը կենդանի է։

Այս ամենը կը ցաւին Ս. Պատրիարքին ընթացքէն։

Եպիսկոպոսները իրենց համոզումը կը յայտնեն, բայց չը լսուիր, քանզի ամբաստանեալն դատաւոր է։

Ժողովուրդը իր խիղճը կը խոստովանի, բայց չիլսուիր, քանզի դատաւորին հացին դէմ կը խօսի։

Եկեղեցին իր կաթուղիկոսին բերնովը ձայնը կը բարձրացնէ, բայց չիլսուիր, քանզի կաթուղիկոսարանը Ռուսաստանի մէջ է։

Երեսփոխանութիւնը կը քննայ, քանզի դեռ թակարդէն (գաբան) ազատած չէ։

Խառն ժողովը՝ կարծես աւելի ամուսնական դատերով զբաղած է, քանթէ՝ Ազգային ընդհանուր խնդիրներով։

Ուրեմն այս պատճառներէն է որ՝ ժողովուրդ, օրէնսդիր, եկեղեցական, գործադիր, վերջապէս ամեն մասին ալիքները պատրիարքական ժայռին վրայ կը փրփրին եւ անմիջապէս անհետ կըլլան։

Բայց ի՞նչ է Ս. Պատրիարքին դիրքը, եւ ի՞նչ է այս ամենուն ուղածը։

Ս. Պատրիարքը ինչ որ ընէ՝ ինքնիրեն չընէր, այլ ժողովքով մը կընէ, բայց աւելի իրեն գործակից ժողովին որոշումը կը գործադրէ, քան թէ ընդհանուր ժողովինը, ասոր հետ նաեւ սա ալ խոստովանելու ենք որ՝ ընդհանուր ժողովը ինք ալ չը յարգեց իր որոշումները, հետեւաբար տեղի տուաւ Ս. Պատրիարքին զեղծմանցը։

Ահա այս է Ս. Պատրիարքին դիրքը, բայց ասոր հետ մոռնալու չենք որ՝ պատրիարք եղող անձն ալ մեզի պէս ազատ մարդ մ'է, նա ալ մեզի պէս կարծիք եւ կամք ունի, հետեւաբար բնական է որ՝ իր կարծիքը նախամեծար ըմբռնէ։

Ուստի ի՞նչ է Ս. Պատրիարքէն ուզուածը, — Հայաստանեայց եկեղեցւոյ դաւանութեանց եւ աւանդութեանց անարատ պահպանութիւնը, եւ Ազգային եկեղեցւոյ քաղաքական տեսչութիւնը։

Այս երկու կէտին սկզբանցը մէջ պարտի Պատրիարքը Ազգին հետ միօրինակ կամք եւ հաստատ կարծիք մ'ունենալ, եւ ասոր համար է որ՝ պատրիարք եղող անձը ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱԶԳԻՆ վստահութեան ու յարգանաց արժանի ըլլալու է։

Ս. Պատրիարքը իր ընտրութիւնը Ազգէն առած է։ Այս ընտրութիւնը Ազգին վստահութեան ու յարգանացը մէկ ապացոյցն է։ Բայց ասի նախնական վստահութիւն մ'է, որ՝ ընտրուելէն վերջը պատրիարք եղող անձին գործերուն ընթացքովը, գործնական վստահութեան կը դառնայ։

Մեր Ս. Պատրիարքին գործերը մանրամասն քննելու հարկ մը չունինք, բայց ահա Պոլիս բնակող եպիսկոպոսները, եթէ լսածնիս ստոյգ է, անձամբ յայտարարութիւնը ըրին թէ՝ Ս. Պատրիարքը Հայաստանեաց եկեղեցւոյ աւանդութիւնն անարատ չի պահեց, հետեւաբար Ազգին վստահութիւնը եւ յարգանքը մերկացաւ։

Այս ամբաստանութիւնը խիստ ծանր է, որու ապացոյց ըսուելու համար՝ մայր աթոռոյ կոնդակը Բ. Դուռը ղրկուիլը բաւական է յիշեցնիս։

Մայր աթոռէն եկած կոնդակը կրնար իր մէջ քաղաքական մասեր ունենալ, բայց Ս. Պատրիարքին պարտաւորութիւնն էր, այդ մասերը Վեհ. Կաթուղիկոսին ուշադրութեանը յանձնել, եւ անկից խնդրէր ատոնց սրբագրութիւնը, եւ ոչ թէ՝ իր խառն ժողովին հետ խորհելով, Բ. Դուռը ղրկել, եւ կամ իր պարտաւորութիւննէր այդ կոնդակին կրօնական մասին՝ այն է նուիրակութեան պաշտօնին համար, եկեղեցական համագումար ժողով կազմել եւ նոյն Ս. հարց վիճաբանութեանը յանձնել խնդիրը, եւ ետքը Ազգային ընդհանուր ժողովին բերել կոնդակին օրինակը, եւ անկից ետքը կամ արտաքին գործադրութեան ձեռնարկել, եւ կամ Ազգային կամքը ներկայացնել Վեհ. Կաթուղիկոսին. վերջապէս խնդիրը Ազգային սահմանէն դուրս չընհանել մինչեւ որ՝ Ազգը այդ կամքը չը յայտնէ։

Այս է մեր գիտցած եկեղեցական աւանդութիւնը, բայց այսպէս չեղաւ։

Երկրորդն է եկեղեցւոյ քաղաքական տեսչութիւնը։

Այս կէտին մէջ զեղծումներ խիստ շատ կրնանք համրել, բայց որ եւ է մէկուն համար Բ. Դռնէն գանգատելու իրաւունք մը չունինք։ Ահա Բ. Դրան սա խօսքերը որ՝ առ Վեհ. Կաթուղիկոսն կուղղէ, մէկ մէկ ոսկեղինեկ տառեր են այս մասին։

«Հարկ չիկայ ըսել ձեզի, թէ որչափ «հոգ կը տանինք որ մէկը վնաս մը չընհաս«ցընէ այն իրաւունքներուն, որոնք կայս«րութեան զանազան եկեղեցեաց սեպհա«կանութիւնն են։»

Քիչ մը վերն ալ կըսէ նոյն նամակը։

«Սրբազան Տէր, տարիներով նստաք «պատրիարքական աթոռը, եւ ոչ նուազ «քան զայլս նախանձախնդիր ըլլալով անոր «պատուոյն եւ իրաւանցը, լաւ վերահասու «եղաք կայսերական կառավարութեան ա«նայլայլելի զգացմանցը։»

Բ. Դուռը ասկից ալ աւելի բաց կերպով կրնա՞ր ըսել որ, «թող զգայ պատրիարքնիդ իր եկեղեցւոյն պատիւն ու իրաւունքը, եւ խնդրէ կայսերական կառավարութենէն իր եկեղեցւոյ վնասին բարձումը, որ կառավարութիւնն ալ իր անայլայլելի ըզգացումը ի գործ դնէ։»

Արդ ուրեմն քանի որ՝ Բ. Դուռը այսպէս կըսէ՝ եւ գործնական կերպով ալ՝ նոյն իսկ այսօրուան կաթուղիկոսնուս՝ պատրիարքութիւնը բոլոր աշխարհի առջեւ ապացոյց կը հրատարակէ, ինչ կը մնայ մեզ խորհել. այսինքն Բ. Դռնէ՞ն գանգտիլ թէ Ս. Պատրիարքէն։

Ցարակոյս չիկայ որ՝ վերջինը հաւանականն է եւ ունինք աշխարհածանօթ պարագայ մ'ալ առջեւնիս՝ այն է Զէյթունի իշխաններուն իրենց երկրին վերադարձը։ Ասոնց իրաւունքը երբ Ս. Պատրիարքի ձեռքով Բ. Դուռը ներկայացաւ, Զէյթունցիք Պապական պատրիարքարանը փոխադրուեցան, բայց երբ Վեհ. Դէորք սրբազանը ձեռք նետեց գործին վրայ, Զէյթունցիք ոչ միայն իրենց եկեղեցին, այլ իրենց երկիրն ալ վերադարձան։

Արդեօք ասոր պատճառը Վեհ. Գէորգ սրբազանին կաթուղիկոսութիւնն էր — երբէք — քանզի ահա Բ. Դռան սա խօսքը այդ կասկածն ալ կը ցրէ բոլորովին։

«Բ. Դուռը իր աւանդութեանցը հաւա«տարիմ կենալով պարտք կը համարի բնաւ «որ եւ իցէ պաշտօն մը չը ճանչել ուրիշ ան«ձի, Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ ՄԻ ՄԻԱՅՆ «ներկայացուցիչը Կոստանդնուպօլսոյ պատրիարքն ըլլալով»։

Ուրեմն այն պատրիարքը որ՝ կզգայ իր իրաւունքը եւ գիտէ խնդրելուն կերպը՝ կը յաջողի իր խնդրոյն մէջ, իսկ այն որ չզգար եւ չը գիտեր խնդրելուն կերպը, թող ի զուր չը գանգտի Բ. Դռնէն։

Ս. Պատրիարքնիս չզգա՞ր իր իրաւունքը եւ չը՞գիտէր խնդրելուն կերպը — իր ընտրութիւնը կը հաստատէ որ՝ կզգայ եւ գիտէ. քանզի ազգն այդ ընտրութեամբ կզգայ եւ գիտէ ըսաւ, բայց գործերը հակառակը կը վկայեն, եւ քանի որ՝ իրողութիւնը այսպէս հակառակը կը խօսի, բընականաբար գանգատները պարտին Ս. Պատրիարքին դէմ ուղղիլ։

Բայց ո՞ւր է կերպարանաւորեալ կամ օրինաւոր գանգատ, բաց ի սա եպիսկոպոսական յայտարարութենէն — ամենեւին չիկայ — ուրեմն դարձեալ կրկնենք վերը ըսածնիս թէ քննութիւննիս նախ արդարութեան սկզբունքով յառաջ տանինք եւ վերջը օրէնքին դիմենք եթէ կայ։

Արդարութեամբ երբ մտածենք՝ ազգին կորուստները անհաշուելի են, օրէնքով եթէ մտածենք այս վնասները դարձեալ անհաշուելի են, բայց պատասխանատուն միայն Ս. Պատրիարքը չէ, այլ բոլոր երեսփոխաններն են։

Ի՞նչ էր օրէնքով Ս. Պատրիարքին պարտաւորութիւնը — գործադրել ժողովոց որոշումը — ի՞նչ էր ժողովոց պարտաւորութիւնը։

— Ամբաստանել զՍ. Պատրիարքը երբ ժողովոց որոշումը չը գործադրեր կամ հակառակը կը գործադրէ — ժողովները կատարեցի՞ն այս պարտականութիւնին — ոչ — Ս. Պատրիարքը գործադրե՞ց ընդհանուր ժողովին որոշումները — ոչ — ուրեմն երբ դրամանը վրայ կը դրես՝ նէ՛ս մ'ունիս եւ վերջէն ներս մտնողը չես պատժեր, դուն ինքդ քու գրածդ աւրած կըլլաս, ալ ուրիշին ի՞նչ կրնաս ըսել։

Բայց ինչ օգուտ, ամեն ատեն մեր մէջ ասանկ եղած է, ժողովներուն պակութիւնը միշտ պատրիարք եղող անձին վրայ կը դիզուի, եւ անոր հրաժարելովը կարծես թէ ամէն բան կը վերջանայ. եւ հաղիւ նորին պաշտօնը մէկ երկու տարի կը տեւէ, դանգատները կրկին կսկսին։

Բայց ձգենք հիմայ օրէնքը մէկդի եւ արդարութեամբ մտածենք թէ՝ Ս. Պատրիարքը հրաժարելո՞ւ է ՁԷ ոչ։

Երկուշաբթին անցընենք, եւ այնպէս խօսինք։ Ս.

Խաչգիւղ Ներսէս սրբազանին կոչուէն 'ի պատասխանի մեր գրածներուն հրատարակուելու համար ղրկուած նոր ԴԱՒԱՆՈՒԹԵԱՆ նամակ մ'ստացանք, բայց տեղերնիս այսօր չը ներելուն, կամ վաղը կամ երկուշաբթի օրը պիտի հրատարակենք, մեր պատասխաններովը մէկտեղ։

— Տիգրանեան Մկրտիչ սրբազան, Խաթանպօլա վասրլ օլմուշ տուր։

Խորին տխրութեամբ կը ծանուցանենք որ Պ. ՄԿՐՏԻՉ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ երկայն եւ տաժանելի հիւանդութենէ մը ետեւ վախճանեցաւ եւրեկ գիշեր ժամ 3 ին, 39 տարեկան հասակին մէջ անմխիթար ազգ մէջ թողլով իւրազմաթիւ բարեկամները։

Հանգուցեալ ազգային բանաստեղծին մահը հարուած մ'է իւրաքանչիւր սիրոյ եւ վսեմ յատկութիւնները ճանչցող մտերիմներ, ինչպէս նաեւ անդարմանելի կորուստ մը զոր պիտի ազգայ համարէն Ազգը։

Ցուղարկաւորութեան հանդէսը պիտի կատարուի կիրակի օրը 4 դեկտեմբեր ժամը 7 1/2 ին ի Բերա Ս. Յովհան եկեղեցւոյ քովերը, Զէյլակ ազգաղը Ն. 3։

ՄՈՒԱՄՄԱ

(Հանելուկ)

ԱԹԷՆԻ եարտըմբյլա վիճուտէ կէլիրիմ, վէ երնէ աթէշ սէպէպինտէն մահվ օլուպ կիտէրիմ։

Աչըլարդը կիւն սօլան կիւղել չիչէքլէր կիպի, պէնտէ բարլատըղըմ կիճէ թէլէֆ օլուր պիթէրիմ։

Տիւնքի մուամմա գարեօլա ճիպինիկի հուֆուլրը իտի։

ԳԱԹԻԼԻՆ ՃԷԶԱՍԸ

Մանրամասն 811 նոյնանիշ դաշտեր։

«Ճէյմս, սանա վերէճէք օլտուզում էմրլէրին քեաֆքէսինի տախի թրպզը թրպզրեա իճրա էթ։ Վագաս սանա աղրը վէ տէհշէթլու իշլէր իճրա իթմէք իչին տէ էմրլէր վերէճէյիմ, ֆագաթ գուտրէթլի պիր ատէմ կիպի անլէրի իճրա իթտիյինտէ, պիր հաֆթա կէշմէքսիզ ին պինլէր սահիպի, վէ Մէյրինին գօճասը օլատիլիրսին։

«Սէօյլէ Ճէյմս հիքեայէնի թէքմիլ իթմէնէ պագ։»

— Ուիլերմ հիքեայէմի սօնունա գատար տինլէմէյէ հիմմէթ իյլէտիյին իչին թէչէքքիւր իտէրիմ վէ ումարըմ քի, սէօզ վերտիյիմ վագրթտան իքի սաաթ սօնրա կէլմէնէ մէճպուր պուլունմուշ օլտուղումու տույտուղտա, արթըգ պէնի աերպլանատեաճադընն, տէտի Ճէյմս, վէ պիր քէրրէ էթրաֆը-նա տիգգաթը սուրէթտէ կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնրա, շու վէճհ իլէ հիքեայէսինէ տէվամ իյլէտի։

«Էլէօնօրա պրչաղըմը չըգարտըղը-մը կէօրտիւքտէ։ Շիւբհէսիզ պիրազ զիեատէճէ դօրգմուշ իտի, չիւնքի հէմ պէյնզի քիւլ քէսիլմիշ վէ հէմտէ գօլումու թուրթմագտա օլան էլի տիթրէմէքտէ իտի։

«Ճէյմս, տէտի պանա, էկէրչի ֆիքրին պանա խիեանէթլիք իթմէք իսէ, էյի պիլմիշ օլասըն քի սօնրա բէշման օյաճագտըն, պիզ պիրիպիրիմիզ հազգընտա դարընտաշ կիպի օլմալը-երզ. սանա հիշ պիր զարար վէրմէմիշ իքէն գանըմա՞ կիրմէք իսթէրսին։»

«Էլէօնօրանըն պու սէօյլէյիշի, վէ տօղրուսու պիրազտա օլ սիեահ կէօզլէրինին թամթը պագըշը, հիստէթիմի եէնտի։ Էլէօնօրա պրչաղըմըն, էլիմտէն տիւշտիյիւնիւ կէօրտիւքտէ, տիվանէճէ պիր սէվինճ իլէ տեաղրմա գաբանտը։

«Էլէօնօրանըն պու հալի պէնի պիսպիթիւն շաշըրթտը. շէքտիմ օլ նազիք էլլերինտէն պիրինի, վէ հէման էօբէճէքտիմ էկէրչի Մէյրինին բուէնու իւզէրիմէ դալէպէ իթմէմիշ օլայրտը։

«Էլէօնօրա պէօյլէճէ տեաղլարրմա գաբանմըշ, վէ պէն տախի պիր էլէնի էլիմտէ թուրթմուշ պուլունտուղում հալտէ իւզէրինէ տօղրու էյիլմիշ իքէն, պիրտէ օմուզումա աղրճա պիր էլ տօգանտըղըն տույտում։

«Պէն զանն իթտիմ քի, հէման դուրտուղումուզ տօլայ բօլիս նէզարէթի մալիմիւ օլմաղին, մէմուրլարտան պիրիսինին էլինէ տիւշմիւշ իտիմ։

«Պիր էնտիշէ վէ դօրգու իլէ պաշըմը եօգարը գալտըրտըմ, վէ տիգ տիգ իքի կէօզլէրին եիւզիւմէ պագմագտա օլտուղուն կէօրտիւմ։

«Պու պէտ պագրշը կէօզլէր, Սիվրիրը կէօզլէրի իտի, քի հալի իլէ Էլէօնօրանըն պագրշընըն պիսպիթիւն մուղայիրի օլարագ, իւզէրիմէ ֆէնա պիր թէէսիր բէյտա իյլէտի։

«Ճէյմս, տէտի պանա պիր թէրս թէէսիր բէյտա իյլէտի։

«Ճէյմս, տէտի պանա պիր թէրս «չէհրէ իլէ, պէնիմ էվիմէ կիճէ վագ«թի կէլմէնէն սէպէպի պո՞ւ մու ի«տի . . . .»

«Օլիվ ըրա պունտան զիեատէ պիր չէյ սէօյլէմէյէ վագրթի պըրագմատըմ. հէման օթուրտուղում եէրտէն աեաղա գալգարագ,

«Օլիվ՝ ըր, տէտիմ, Մէյրիմին պէեազ էլլերի իւզէրինէ եէմին իտէրիմ քի, ֆիքրիմտէ տուլա զանն իթտիյին եօլտա պիր նիյէթ եօգ իտի, շունու կէօրի՞ւեօրսուն տէյի իլավէ իյլէտիմ, եէրտէքի հալընըն իւզէրինտէ բարլամագտա օլան պուչաղըմը քէնտինէ կէօսթէրէրէք, ազ գալտը քի զըզընը վուրաճագտըմ, վէ սէն օտատան իչէրի կիրտիյինտէ պու գրեագլըղըմ իչին անճագ քէնտիսինտէն ավգ տիլէմէքտէ իտիմ։

— «Գըզընը վուրաճա՞գտըն Ճէյմս, «չըլտրրաք՞ն մը, տէտի Օլիվը, տիգ«գալթը սուրէթտէ պիր քէրրէ Էլէօ«նօրանըն եիւզիւնէ պագարագ, Ճէյմս «էօյլէ կէօրիւեօրում քի, բէք ֆէնա իշ«լէր մէյտանա չըգմագտա տոր։»

«Օլիվը՝ Էլէօնօրա էսրարըմըզա վագրֆ օլմուշ տուր, տէյի ճէվապ վէրտիմ քէնտինէ։

«Պունու իշիթտիքտէ, Օլիվըրն պէյնզի ամթաը, իլք էշի, էլէնի կէճէլիք ռուպասընըն ճէպինէ սօգմասը օլտու, վէ արատըղը չէյի պուլամատըգտա, վահշիճէ պիր պագրշ իլէ իքի ատըմ«լարագ Էլէօնօրաեա տօղրու իլէրիլէտէ, ահ խա՛յին գըզ տէյի, պօղուգ պիր սէս չըգարարագ։

«Ֆագաթ պուչագ Էլէօնօրանըն էլինտէ իտի։

«Հագդըն վար իմիշ Ճէյմս տէյէրէք, Օլիվը՝ եիւզիւմէ պագտըգտա,

ֆիքրինտէն կէշէնի միւշահէտէ իյլէտիմ։

«Թէլաշ իթմէ Օլիվըր, տէտիմ քէնտինէ, գօլունու թուրթարագ, Էլէօնօրա պիզի իլէ պիրլիքտէ տիր, վէ պիզէ եարտըմ իթմէյէտէ սէօզ վերտի։

«Օլիվըրըն ղազապը պու տէֆա թէաճճիւպէ թէպտիլ օլտու, վէ աղզընը աչըպ պիր շէյ սէօյլէյէճէք տիր իսէտ, կէօրիւնիւր քի սէսի քէնտինէ իթաաթ իթմէտի. պագըշը Էլէօնօրանըն իւզէրինտէ իտի։

«Էվվէթ, էվվէթ, տէտի Էլէօնօ-«րա հէրարէթլի պիր սէօյլէյիշ իլէ, «վէ քէնտի բէտէրինին եիւզ իւնէ պա-«գարագ, ձէյմս տօղրուսունու սէօյլէ-«տի, հաթթա սիզէ ըլճա տախի իտէճէ-«յիմ քի, էկէր իհթիմալի վար իսէ, «պանա բուխաաթ վերէսինիզ, էվվէթ «բուխաաթ վերէսինիզ քի, օլ կէնճ ին-«կիլիզին ճէլլատը տախի պէն օլա-«երմ»։

«Օլիվըրըն թէաճճիւպի կէթտիքճէ արթմագտա. իտի. օլ վագրթ Էլէօնօ-րանընը, Ուաթսընտան կէօրտիւյիւ մու-ամէլէյի վէ օլ սէպէպտէն նաչի օնա գարշը հիսս իթմէքտէ օլան ատավէթին շիտտէթինի քէնտինէ թարիֆ իթտիմ։

«Օլիվըր, սէօյլէտիքէրիմի տալկըն-ըգլա տիյնէտի, պատէհու տէրին պիր տիւշիւնճէյէ վարտը, ֆագաթ էշքեա-ըընտան ֆէէմ իթմէքտէ իտիմ քի, Էլէօնօրա գուրթուլաճագտը։

«Նիհայէթ Օլիվըր թուրթաճագ թարիգինէ գավ իէն գարար վէրմիշ կի-պի կէօրիւնտիւ, հիմտէթի պիւսպիւ-թիւն թէսքին օլմուշ իտի։

«Ամֆվ իթթիմ սանա Էլէօնօրա, տէ-«տի գրզընընը էլինտէն թուրթարագ, «նէ՞ եարտըն օլ կիզլի մէքթուպլա-«ըը»։

«Էլէօնօրա գօյնունտան իշ մ'ք-թուպու տախի չըգարըպ Օլիվըրա թէս-լիմ իյլէտի, պատէհու Օլիվըր գրզը-նա, տիշարը չըզմասընը էմր իյէտի ի-սէտէ, Էլէօնօրա եավարմագ սուրէթի իլէ, սէօյլեէճ՝ քլրիմիզի տիյնէմէք խա-թէտիյինտէն, Օլիվըր ըլյիմի ալմագ իւզրէ պիր ք'ըրէ կ'օզիւմէ պագտը, վէ «էվվէթ» տիմմ իւզ'ըրինէ, գրզը-ն ն ը'ճասընը դապուլ իթմէեէ գարար վ'ըտի։

«Օլ վագրթ իշյիւմիւզ պիրլիքտէ օ'ճուրտուգ. Օլիվըր պիւյիւք մ'ըրագ-լանէ իյին կ'ճէ եարըսը վագրթտա քէնտինի կէօրմէեէ կիթմիշ օլտուղումու անլամագ իսթէր իտի։

«Օլիվըր, տէտիմ, Հօլանտալըեա մախտուս օլան դանընընը վէ ճէսուրլու-ղունուն խապաթընը կէօսթէրէճէք վագրթ կէլտի, հազ'ը՞ մը սը՞ն. պիզ իմ ալտը-ղըմզ մալիւմաթա նազարէն, հէման եարընն բօսթա վաբօրու կէլէճէք տիր. Ուիլիըմ անլամագ իսթէր քի, գարար-կիր օլան մատտէնին իճրասը իւզէրինէ թէէմին օլապիլի՞ր մի։

«Պու սէօյլէտիքլէրիմ իւզէրինէ, Օլիվըր տէրին պիր տիւշիւնճէյէ տիւ-չար օլտու. Ուիլիըմ տօղրուսունու սէօյլէյի՞մ մի, պէնիմ կէօզիւմ, պու Հօլանտալըեը թուրթաեօր, գօրգա-ըրմ քի իշին էն մուհիմմ քէրթէսինտէ պիր պօզկունլուգ վերէճէք տիր պիզէ, սէ՞ն նէ տէրսին։

— Պէնիմ սէօյլէյճէքլէրիմի անլար-սընն սօնրա, ձէյմս, շիմտիլիք անճագ հիքեայէնին իսթամբնա գատար տին-լէմէք արզուսունտաեր մ։

«Հագգընն վար, տէտի ձէյմս, վէ թէքրարէն քէլամէ աղաղ պիրլէ։

«Պագտըմ քի Օլիվըրտան պէքլէ-տիյիմ ճէվապ բէք ուզանտը. սիւալի-մի թէքրարլատըմ, երինէ ճէվապ եօգ, իլլա տէրին պիր տիւշիւնճէ Օլիվըրըն գիհնինի գաբլամըշ իտի. Էլէօնօրանընն եիւգիւնէ պագմաեա պաշլատըմ, օլ գրզ տախի պէնիմ կիպի Օլիվըրընն պու տէրին տիւշիւնճէսի իւզէրինէ մէրագ իթմէքտէ իտի։

«Օլիվըր, եիւգիւմէ պագ, տէտիմ քէնտինէ, Ուիլիըմ գաթիէն պիր ճէ-վապա պէքլէր, շաֆագ ամմաեա պաշ-լատը, կիտէճէյիմ, շիմտի պէնի պէքլէր։

«Օլիվըր պու զօրլաեըշմը կէօրտիւքտէ, եիւզիւնիւ պանա տօղրու չվիրտի վէ «Ուիլիըմ գաթիէն պիր ճէվապա մը պէքլէր» տէտիքտէն սօնրա, «կէթ սէօյլէ Ուիլիըմա քի, Օլի-վըր սէօզ իւնտէն կէրի տէօնէր ատամ տէյիլ տիր. տէյի իլավվէ իյլէտի։

«Ֆագաթ Օլիվըր պու սէօզլէրի տիշանընտան չըգարարդը վագրթ սէսի տիշանընտան չըգարարդը վագրթ սէսի թիրմ'մ'քտէ, վէ եիւգիւ տախի դար-մագարրշ ը'նկ'ըրէ կէրիպ չըզմագտա իտի. Ը'ռնտինտէն պու ճ'վապը ալտրգ-տան սօնրա, վագրթ կ'չմ'քտէ օ տու-ղունտան. հ'ման աեատա դալգմագ իս-թէտիմ, ֆագաթ Օլիվըր գօլումտան թուրթարագ պէնի պըրագմագ իսթէմէ-տիյինտէն, թէքրարէն չարնաչար օ-թուրմաեա մէճպուր օլտում։

«Ճէյմս»... տէտի պանա։

«Նէ սէօյլէյէճէյինի անլամագ իշին գուլագլարըմը ալտրմ, ֆագաթ Օլիվըր թէքրարէն սիւքիւթ իյլէտի։

«Ամրթզ իյիճէ միւշահէտէ իթմէք-տէ իտիմ քի, իշ կէօրէճէք վագրթ եագ-լաշտըգճա, Օլիվըրըն գուտրէթսիզլիյի տախի մէ յտանա չրգմագտա իտի. խիւ-լասայի քէլամ Օլիվըր նէ-ոմ տէյիլ ի-միշ տէյի իյիճէ գանտրմ։

«Ամեաղա գալգմագ իսթէտիմ, Օ-լիվըր թէքրարէն գօլումու թուրթտու. օլ վագրթ պէն աղզըմը աչարագ, «Օ-լիվըր սէն պու իշին երպապը տէյիլ իմիշսին, նաֆիլէ Ուիլիըմը տախի սեատ-գա գալտըրտըն», տէտիմ վէ գօլումու, Էլինտէն գուրթարմագ իշին քէնտիմէ չէքտիմ։

Տէվամ։

ԻԼԱՆԱԹ

ԹԷԱՏՐՕ ՕՍՄԱՆԻՅԷ

ԿԷՏԻՊ ԲԱՇԻ

1868 Նոյ. 29 ճիւմա ախշամընը սաաթ 2½.

Ը. Վ-ԷՐՎԷՆ Մ-ԸԼՖԷՐԻ ԷԼ.

ՁԷՅԱՐ ՊՕՐՃԻՍ.

ՏՐԱՄԱ ՊԷՇ ԲԷՐՏԷ

Թէ-ըտ՝ Լէօնը Ֆ-ոռ-Ռ-ի

Պ Ա Լ Է Թ

Ֆիյ ատէթա

ԹԷՆՊԷԼԻԹ

Մէգքիւբ իսմամէ օլան ըրսալէ պա-ղլամթ արբրարագ, կէրեք քիմթագծրլար-տա, վէ ակլլոտ սուա իսմանգօրտա Սիւմպիւլ Խան ալթընտա Գաֆֆաֆ-եանլար տիւքքեանընտա, վէ ղաբէթա սաաթ ըճբլարըմզ եանընտա Ն էր ղուբու-շա սաաթըլմագտա տրը։

ՏՕԳԹՕՐ ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

Տօգթօր Գալուստեան էվվէլքի խանէսի-նի թէրք իլէ, երինէ Պէյ-օղլուտա, ինկիլիզ սէրաեր գաբուսունտան աչաղը կիսիլիր ի-քէն, մէկքիւբ սէրաերն տիվարը գաչը պը-բասընտա, Համալպաչը սօգաղընտա վագ-68 նիւմէրօլու իանէյէ նազլ իյլէմշ տիր։

ԺԻԼ ԳԼԱՍ

ԹԱՐԳՄԱՆԵԱԼ Ի ՖՐԱՆՍԻՍԿԻՆԷ

ՀԱՆԴԵՐՁ ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՕԹՈՒԹԵԱՄԲ

տիյինտէն, թէքրարէն չարնաչար օ-թուրմաեա մէճպուր օլտում։

«Ճէյմս»... տէտի պանա։

«Նէ սէօյլէյէճէյինի անլամագ իշին գուլագլարըմը աչտրմ, ֆագաթ Օլիվըր թէքրարէն սիւքիւթ իյլէտի։

«Ամրթզ իյիճէ միւշահէտէ իթմէք-տէ իտիմ քի, իշ կէօրէճէք վագրթ եագ-լաշտըգճա, Օլիվըրըն գուտրէթսիզլիյի տախի մէ յտանա չրգմագտա իտի. խիւ-լասայի քէլամ Օլիվըր նէ-ոմ տէյիլ ի-միշ տէյի իյիճէ գանտրմ։

«Ամեաղա գալգմագ իսթէտիմ, Օ-լիվըր թէքրարէն գօլումու թուրթտու. օլ վագրթ պէն աղզըմը աչարագ, «Օ-լիվըր սէն պու իշին երպապը տէյիլ իմիշսին, նաֆիլէ Ուիլիըմը տախի սեատ-գա գալտըրտըն», տէտիմ վէ գօլումու, Էլինտէն գուրթարմագ իշին քէնտիմէ չէքտիմ։

Տէվամ։

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԱՆԱՆ

1868

Զուարճալի եւ կրթական պաղդա-գասերովը բոլոր Եւրոպիոյ մէջ զմայլ-ման առարկայ եղող այս հմրաւաւոր եւ ընդարձակ վիպասանութիւնը՝ ընտրա-ագոյն կազմով կը ծախուի Ն. Պոլիս Մահմուտ բաշային գլուխը Պօհաճի Մա-նուկ աղային թիւ 220 խանութը։

ԹՇՈՒԱՌ

Ի՝ պու մէշհուր քիմիագրն իւ չիւնճիւ ճիլտի պասրլրպ կէլմիշ օլմագին, միւշ-թէրի օլան զարթարին կիտիպ քումբա-խանատա Տէտէեան Յարգիս ագանին մա-գազասընատան ալմալարը իյան օրունուր

Կ Ա Ր Ո Ց

ԿԱՄ ԱՄԷՐԻԿԵԱՆ ԿԱՐԻ ՄԵԳԵՆԱՑ

Համառօտ պարտուրիւն կարգի գիւղի եւ քրեն գրգծածուրիւն կերպը տալէրեցուցող գեղեցիկ տեսարան մը։

Կը գտնուի Մէրճան չարշը թիւ 88 Մարգարեան Գերով բէի Համազգային գրատունը եւ ամէն գրավաճառաց քով։ Գին 60 փարայ։

Երուսաղէմու վագր Ս. Յակոբ մա-նասթիրըմզ թաղոսանէսի, զուտրարա կէլմէքտէ օլան էսքիլէրիյլէ, հէմ տէ-վամ իւզրէ գուրունտուգունու, վէ հէմ-տէ կիւնտէն կիւնէ իլլերու կիթմէքտէ օր-տուղունու իսպաթ իյլէմէքտէ, վէ չիւր-հէսիզ պիզիմ կիպի չօգլարը տախի մէմ-նունիյէթինի պատի օլմագտա տրը։

Մէզքիւր մանասթիրտա 1869 սէնէ-սի Օրացոյցու պու սէնէ տախի բէք թէ-միզ սուրէթտէ թապ օլունարագ կէլմիշ օլմաղին, Գասպարեան Ս. Լուսաւորիչ գիլիսէսի աղաղը գարուսու իթթիսալին-տէ եէնի տրլան քիսաթճը մաղազասընտա 60 ար փարաեա սաթըլմագտա օլտու-ղու, վէ չօգ ալանլար իշին եիւզտէ 10–15 իրրամ տախի օլունաճաղը իլան ի-տիլմէքտէ տիր։

ԳԱԶԱՄԻՍ.

1869 սէնէսինէ մախսուս։

Իթալեանճատան թէրճէմէ իտիլմիշ օլան իշ պու դազամիա, Ռ. Ց. Քիւրք-ճիեան թաղիանէսինտէ կիւզէլճէ թապ իտիլմիշ օլուպ, հ'ր քիթապը տիւք-քեանլարընտա սատրլմագտա տրը։

Ֆիյ 100 փարա.

ԹԱՂԵՒՈՒՆ ՄԻԻՄԲԻՒՆ

ԶԷԼԻՖ ԵՈՒՐՈՒՊՈՒ

Պու յերբէ Ժագ Ալէքսան եէզաբա-նէսինտէ Թէրթիպ օլունմագտա օլան իշ պու չէլիք շուրուպու չարագթարը ճիհան մալիւմ. վէ իլէլը միւթէնվիեեէ շիֆա-պախշ պիր մուալիճէ օլուպ, շէլիք իլէ եօտ թապիր օլունան մատէնտէն միւրէթ-թէպ օլարագ, Եվրօպանընն ամբպպտի հուզզագի վէ ռէքթէպի թբպպեեէ թէճ-ռիպէլերի իլէ շիմտիյէ տէկին թիւրլ-լիւ թիւրլիւ խասթալարգլարա տիւչար օ-լան էշխասընը զայէթ սուհուլէթլէ պու մուալիճէ սաեէսինտէ թէքսիլէն շիֆա պուլապիլէճէքլերի միւշահէտէ օլունտու-ղու, վէ ալէլ խուսուս սբրաճա խասթա-լըղընտան գուհուր իտէն սարբլըղա վէ նէվը սայիբէսի, վէ Նիսա Թայիֆէսին-տէ զուհուր իտէն պէեազ հայզ (ատէթ), վէ եինէ Թայիֆէյի մէրգուզէտէ վագը ալան հայզ թէսքինի վէ սբրաճա իլլէթի վէ ճիվա մուալիճէսինէ ասի օլանֆրէնկի էմրազը, վէ պազբ սթբպպպի լեօհրէթ-շուար քէշֆինճէ ագճիյէրտէ զուհուր ի-տէն խասթալըգլարա վէ հէնուզ պաշ-լամըշ վէրէմ իլլէթինէ տախի մուալիճա-թը սայիբէտէն զիեատէ թէեսիրի օլ-տուղու զահիր վէ նիւմանան օլտուղու։

Օգկա իլէ պալըգ եազը Ինկիլիզին, պիրինճի սայու պէեազ օգկասը 35 ղրշ. քքինճի սայու գբրմբզը, օգկասը 24 ղրշ. իւչիւնճիւ սայու սիեաշ 18 ղրշ. ա-թբլմագտա տրը շու աթիտէքի մահելլ-էրտէ։

Ասբլ տէքօգէթասու օլան, Իսթան-պօլտա Կոռգատա Մ. Ժագ Ալէքսանընն Ն. 107 մաղազասընտա. Պահչէ գաբու-ռունտա Համիտիեէ թիւլպէսի սբրասընտա Ն. 24 եճալանէտա. վէ Պէյօղ-լունտա Գայլանճու գուլլուղու գարշը-սընտա Ն. 97, Ամէրիգան եճալանէ-սինտէ։

Մէզքիւր եճալանէլէրտէ եվրօբա-նընն էն միւթէպէր ֆպրիքալարընտան հեր կիւնա եճալ պուլունուպ, էկվէն ֆիեաթլա սաթըլմագտա տրը։ 8

Պիւյիւք տայիրլէրտէ սուֆրաեա տա-յիր խըսմէթլէրտէ պուլունմուշ, վէ եէտինտէ միւթէպէր շէհսանէթնամէլերի պուլունան պիր շախս, սուֆրաճըլըգ վէ պուանա տայիր մէմուրիեէթլէր իճրա իթ-մէք նիեէթի իլէ պիր եեր արամագտա տրը։ Լիւզումի օլանընն Պէյօղլունտա, տօղրու եօլտա, 187 նօմէրօլու թիւ-թիւնճիւ տիւքքեանընտան սիւալ իյլէ-մէտ։ 7

Փարիս թբպպիյէ մէքթէպինտէն չըգ-մա վէ տօգթօրլուգ տէրլօմասընա հա-յիզ օլան, վէ հայլը միւտտէթ Փարիս խասթախանէլերինտէ էքսթերնալըգ էթ-միշ օլան, տօգթօր Պետրոս Լօրենան էֆենտի, պու տէֆա Տէր-սասատէթ կէլմիշ օլտուղունտան, հեր սալը կիւն-լերի, սաղահրն սաաթ 4-ատէն եէսթիսինէ թբլմագտա տրը շու աթիտէքի մահելլ-էրտէ։

Ասբլ տէքօգէթասու օլան, Իսթան-պօլտա Կոռգատա Մ. Ժագ Ալէքսանընն Ն. 107 մաղազասընտա. Պահչէ գաբու-ռունտա Համիտիեէ թիւլպէսի սբրասընտա Ն. 24 եճալանէտա. վէ Պէյօղ-լունտա Գայլանճու գուլլուղու գարշը-սընտա Ն. 97, Ամէրիգան եճալանէ-սինտէ։

Մէզքիւր եճալանէլէրտէ եվրօբա-նընն էն միւթէպէր ֆպրիքալարընտան հեր կիւնա եճալ պուլունուպ, էկվէն ֆիեաթլա սաթըլմագտա տրը։ 8

Պիւյիւք տայիրլէրտէ սուֆրաեա տա-յիր խըսմէթլէրտէ պուլունմուշ, վէ եէտինտէ միւթէպէր շէհսանէթնամէլերի պուլունան պիր շախս, սուֆրաճըլըգ վէ պուանա տայիր մէմուրիեէթլէր իճրա իթ-մէք նիեէթի իլէ պիր եեր արամագտա տրը։ Լիւզումի օլանընն Պէյօղլունտա, տօղրու եօլտա, 187 նօմէրօլու թիւ-թիւնճիւ տիւքքեանընտան սիւալ իյլէ-մէտ։ 7

Փարիս թբպպիյէ մէքթէպինտէն չըգ-մա վէ տօգթօրլուգ տէրլօմասընա հա-յիզ օլան, վէ հայլը միւտտէթ Փարիս խասթախանէլերինտէ էքսթերնալըգ էթ-միշ օլան, տօգթօր Պետրոս Լօրենան էֆենտի, պու տէֆա Տէր-սասատէթ կէլմիշ օլտուղունտան, հեր սալը կիւն-լերի, սաղահրն սաաթ 4-ատէն եէսթիսինէ գատար. Պէյօղլունտա Պէգար սօգաղը Ն. 24 քէնտի խանէսինտէ խսրաթ օ-լարագ խասթալարա պագաճաղը, վէ քէնտիսինի խասէթէն կէօրմէք իսթէ-յէնլերը իչին հեր հաֆթա բէնչ չէմպիհ վէ ճումա իրթեսի կիւնլերի, սաաթ եէսթիսէն օն պիրէ գատար քէնտի խա-նէսինտէ կէօրպիլճէքլերի, վէ միւս-թազի խանէլերիւէ իսթէյէնլերէ տախի կիտէճէյի իլան օլունուր։

ԻԼԱՆԸ ՄՈՒՀԻՄՄ

ԷՎՐՕԲԱՆԸՆ ՀԵՐ ՆԷՎԻ ԲԻՍԱՆԴՕ ՊԻԼԷԹԼԷՐԻ

Մ. Ճանէթօ, էվրօբանընն վէ Ռու-սիանընն պաղը միւթէպէր պանքէրլերի իլէ ուղղաշարագ, պաշլըճա վէ էն ղիեատ սագը օլարագ կիւնակիւն իսթիգրազլա-ըընն սաբլ պիլեթլերինտէն կէթերթմիշ օլուպ, սաթքն ալանլարա, սօնրատան սաթմագ իսթէտիբլերի հալտէ, ուֆագ պիր շէյ թէնգիլի իլէ եինէ քէնտիսի սաթընն ալմագլըղը վատ իյլէտիքտէն պաշգա, սաթտըղը անա պիլէթլերի իւ-զերինտէ քէնտի միւհիւբիւ պուլունարագ գալգ օլմասեաճաղընա միւթահիւտ օլա-ճագ տրը։

Միլան բիանգօսունուն օն ֆրանգ-լըգ անա պիլէթլերի, քի պունլար հիչ պօշա չըգմագ, սէնէտէ 4 տէֆա չէ-քիլիր. են չօգ 30 պին վէ էն ազ 10 պին ֆրանգ գազանրը. Էօնիվիրզտէքի բուսի 2 տէ չէքիլճէք տիր։

Իշ պու բիանգօլարըն հեր պիրի-սինին չէքիլէն նիւմէրօլարը պյրը պյրը, էրմէնի ղազէթալարընտան եալ ընրզ ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖՔԵԱՐՑԱ անինտէ տէրճ օլունաճագ տրը։ Զիեատէ թաֆ-միլի մալիւմաթ իսթէեէնլեր Դալաթա-տա Դարա-քէյտէ Դօմրսիօն խանը գա-բուտու եանընտա Ն. 46 սարրաֆ Մ. Ճօրճի Ճանէթօնսուն մաղազասընա միւ-բաճաաթ իյլէմէլի տիլլեր։ 4

ՏՕԳԹՕՐ ԲԷԼԷԶ

Ամէլիյաթը ճերրահիւ իճրա իթմէք-սիզին, աղ ըրեան տիշլերին վէճալարընը (աղ ըրը) տէֆ ու իզալէ իթմէք, վէ տիշլերի չըգմըշ օլանլարընն տիշլերինին եէրլերինէ զահմէթսիզճէ թապի վագ օ-լունմուշ կիպի, ղաեէթ տիրգամ օլունա-սա պիլէ անլաշըլմամագ իւզրէ, տիշ գէյմագ վէ տախիլի ֆէտտէ վէչէէնլատքի էմրազ վէ գուրուշ վէ թէղելլիւլի տէն-տանա թէտավի իթմէք, վէ տիշլերի թագիրթաքնտան, եանի եէրլերինտէ ջ-նայըզ, պիր թարաֆա տէվրիլտիքլերի հալտէ եէրլերինէ գէյմագ, վէ տախիլի ֆէվի թէմիզլէմէքտէ, վէ բաղանմըշ վէ ոիեահլանմըշ օլան տիշլերին բաա վէ քիր-լերինի չըգարըպ, ճէվհերի գամիսինի թէճտիտ իթմէքտէ, վէ աղզըն ֆէնա գօգուլարընը իսլահ իթմէքտէ վէ աթրն վէ լասթիքտէն ղայէթլէ լաթիֆ վէ բա-նա վէ ալապէթլի, վէ խաֆիֆ եէմէք եէնտիկի վագրթտա պիր զարար ու զի-եան վէրմէզ ալէա եէրլի վէ չըգար գօ-նուր տիշլեր եաբմագտա օլան Փարիզի թագիպ տիշճի Մ. Բէլէզ, Պէյ-օղլուն-տա Կալաֆանի սօգաղընտա 2 նիւմէրօտա իսքեան իթմէքտէ վէ ալաֆրանկա սաաթ 6-տան 4-է գատար կէլէն վէ կիտէնլերե ամէլիյաթը մէզքիւրէյի իճրա իյլէմէք-տէ օլուպ քէնտիսինի կէօրմէք վէ կէ-թիրթմէք միւբաա իտէնլեր օլուր իսէ, օրատան սիւալ իթմէլերի։ 41

ԼՕՀՍՈՒՆ ԼԻԶ ՍՈՒԵՈՒ

Դալաբնտան սաթընմալը տրը։

Բրուսիա սէվլէթի թբպպիեէ ագատէ-միաաբ վէ էն մէշհուր թապիպլէր վէ սու-մումէն թբպպիեէ ագատէմիաարը թարա-ֆընտան պէեէնիլմիշ օլտուղու հալտէ, մէզքիւր Լիզ սուեու եիւզտէ օլան լէքէ-լերի չըգարբը, կիտնէշ եագմասընը ալը-բ, վէ եիւզիւն պուրուշուգլուգլարընը տիւ-զելթիպ, կիւզելլիք վէ թագելիք վէրիր։

Կերեք երքեք վէ կերեք նիսպան թայի-ֆէսինտէն պու սուեու գուլլանըպ, Լիս-զելլէնմէք, կիտնէշտէն հրֆզ օլաճագ, վէ վիճուտ դաեէթլէ պիր պէեազբգ վէ-րիպ, թէնի եումուշթմագ վէ եիւզիւ-աթէշլերինի ալմագ ճիհէթլերինճէ ֆայի-տէլի պիր թէսպիր օլաուղունու թգբաբ իթմիշլեր տիր։

Մէզքիւրասու, Գալաթատա եիւքսէք գալաբրբմտա Ն. 68 Մ. Վէլլեց վէ գում-բանեանը էճալանէսինտէ սաթըլմագտա տրը։

ՍԱՀԻՊ ԴԱԶԷԹԱ

ԿԱԼԲԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԷԼԿԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏԸՆ ԹԱՊԻԱ-ՆԷՍԻՆՏԷ

ԳԷՑ ՕՂԼՈՒՆՏԱ ՏՕԳՐՐՈՒ ԵՕԼՏԱ, ՏՕԳՐՐԱՅ ԱԳՅՈՒՐԼԱՀ ՕՐԲԱՏԷՐԼԷՐ ԳԱՐԵՐՕՐԵՆՏԱ ՀԱՄԻՏԵՐՕ 467.